

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/137/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6415200690
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6415200690.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobcov 1/ I. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. č. XX, 2/ C. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. č. XX, obaja zastúpení Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár s. r. o., so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47 234 466, proti žalovanému Tatra credit a. s., so sídlom Námestie slobody 10/1716, 921 01 Piešťany, IČO: 44 975 775, zastúpený Advokátska kancelária L.I.B. legal s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 47 237 546, v konaní o určenie neexistencie práva na výkon záložného práva o odvolaní žalobcov 1/ a 2/ a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5C/28/2015-261 z 15. januára 2018, takto

rozhodol:

I. Odvolanie žalobcov 1/ a 2/ proti prvému výroku rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalobcov 1/ a 2/ na prerušenie konania odmieta.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v treťom výroku, ktorým zamietol žalobu žalobcov na určenie neexistencie práva žalovaného na výkon záložného práva vyplývajúceho zo zmluvy o záložnom práve č. XXX/XX zo 14. 09. 2009 k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území T. evidovaným v katastri nehnuteľnosti na LV č. XXXX potvrdzuje.

III. Rozsudok súdu prvej inštancie v štvrtom výroku, ktorým žiadnej zo strán sporu súd prvej inštancie nárok na náhradu trov konania nepriznal mení tak, že žalobcovia 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov prvoinštančného konania.

IV. Žalobcovia 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom zamietol procesné návrhy žalobcov 1/ a 2/ na prerušenie konania podľa § 164 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“) až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 19C/131/2016 aj návrh na pripustenie zmeny návrhu o určenie, že úverová zmluva č. XXX/XX uzavretá medzi žalobcami 1/ a 2/ a spoločnosťou S.O.S. financ, spol. s. r. o dňa 14. 09. 2009 je neplatná (prvý a druhý výrok). Tretím výrokom zamietol žalobu žalobcov 1/ a 2/ na určenie, že žalovaný nemá právo na výkon záložného práva vyplývajúceho zo zmluvy o záložnom práve č. XXX/XX uzavretej medzi žalobcami 1/ a 2/ a poskytovateľom úveru dňa 14. 09. 2009 k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v okrese X. nad Y. v obci T. v katastrálnom území T., ktoré sú zapísané na LV č. XXXX ako pozemok

- záhrady, parcelné číslo XXXX o výmere 512 m², pozemok - zastavané plochy a nádvoría, parcela č. XXXX o výmere 19 m² a stavba záhradnej chatky súpisného čísla XXXX postavená na pozemku parcelného čísla XXXX. Zmenu žaloby spočívajúcu v rozšírení o určenie, že zmluva o úvere č. 198/09 z 14. 09. 2009 je neplatná, nepripustil súd prvej inštancie s odôvodnením, že výsledky doterajšieho konania nemôžu byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe a pre rozhodnutie o tomto nároku by musel súd vykonať ďalšie dokazovanie. Dôvod na prerušenie konania až do právoplatného skončenia iného konania vedeného na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 19C/131/2016 podľa názoru konajúceho súdu nebol daný, keď žaloba vo veci samej o určenie neexistencie práva žalovaného na výkon záložného práva bola zamietnutá z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na takomto určení. Rozhodnutie vo veci samej po opise priebehu konania a reprodukovaní podaní strán sporu v bode 42 odôvodnenia rozsudku zdôvodnil prvoinštančný súd nedostatkom naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení vyžadovaného ustanovením § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku s odkazom na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/285/2016 zo dňa 28. 06. 2017, ktorým bol zrušený prvý rozsudok okresného súdu, kde odvolací súd nariadil súdu prvej inštancie skúmať existenciu naliehavého právneho záujmu na určení neexistencie práva žalovaného na výkon záložného práva, keď sa žalobcovia podanou žalobou domáhali iba určenia, že žalovaný nemá právo na výkon záložného práva vyplývajúceho zo zmluvy o záložnom práve č. 198/09 pre pohľadávku vyplývajúcu z úverovej zmluvy rovnakého čísla 198/09 uzavretej totožného dňa ako zmluva o záložnom práve 14. 09. 2009, na ktorú ale nadväzovalo päť dodatkov, ktorými sa menila výška zabezpečenej pohľadávky zmluvou o záložnom práve, aj splatnosť pohľadávky. Žalobcovia žiadnym spôsobom nereagovali na rozhodnutie odvolacieho súdu, zánik práva záložného veriteľa uspokojiť svoju pohľadávku predajom zálohu vzťahovali len k pôvodnej zmluve o úvere bez jej dodatkov, z čoho súd prvej inštancie vyvodil neexistenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.

1.1 O trovách konania medzi stranami sporu rozhodol podľa výroku rozhodnutia súd prvej inštancie tak, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania a v rozpore s tým je odôvodnenie rozhodnutia v bode 45 a 46, podľa ktorého náhradu trov prvoinštančného konania priznal okresný súd podľa § 255 ods. 1 C. s. p. žalovanému v rozsahu 100 % vzhľadom na jeho úspech v konaní v takomto rozsahu.

2. Žalobcovia napadli odvolaním rozsudok súdu prvej inštancie v prvom, treťom a štvrtom výroku s odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) Civilného sporového poriadku.

2.1 Za inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa § 365 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku žalobcovia označili nepresvedčivé odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu, v ktorom súd prvej inštancie len alibisticky uviedol, že v zmysle rozhodnutia odvolacieho súdu mal povinnosť preskúmať existenciu naliehavého právneho záujmu s poukazom na to, že žalobcovia neučinili predmetom konania posúdenie celej úverovej zmluvy v znení dodatkov a ak žaloba zmenená nebola, naliehavý právny záujem na takejto určovacej žalobe daný nie je, ale neuviedol svoje úvahy k tak závažnej otázke, ako je skúmanie existencie naliehavého právneho záujmu na navrhovanom rozhodnutí. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu. Právo na spravodlivé súdne konanie súd prvej inštancie porušil tým, že sa nezaoberal v konaní všetkými skutočnosťami relevantnými pre rozhodnutie vo veci. Žalobcovia sa určenia neexistencie práva na výkon záložného práva domáhali aj z dôvodu, že záložná zmluva, od ktorej si žalovaný toto právo odvodzuje, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve, preto je neplatná v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Občiansky zákonník v § 53 ods. 4 písm. s) výslovne ustanovuje, že za neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej ako je výška jeho záväzku vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa. Hodnota pohľadávky v čase uzavretia úverovej ako aj záložnej zmluvy dosahovala len hodnotu 3 800,- €. Úver bol súdom vyhlásený za bezúročný a bez poplatkov. Založené nehnuteľnosti boli ohodnotené na 12 000,- €, čo je omnoho viac než je hodnota zabezpečovanej pohľadávky. Tieto sumy ukázkovo odzrkadľujú nepomer hodnoty zabezpečovanej pohľadávky oproti hodnote zálohu, na základe čoho na predmetnú záložnú zmluvu je potrebné hľadieť ako na neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá navyše nebola individuálne dojednaná. Vo vzťahu k nepomeru žalobcovia podotkli, že tento je potrebné skúmať ku dňu uzavretia záložnej zmluvy. Ak takýto nepomer existuje v čase uzavretia záložnej zmluvy, ani prípadné neskoršie navýšenie pohľadávky, napríklad prostredníctvom dodatkov k úverovej zmluve, nemôže takýto neplatný právny úkon konvalidovať a urobiť z neho platnú záložnú zmluvu. Tieto tvrdenia podporuje skutočnosť, že v čase dojednania záložnej zmluvy dodávateľ ani spotrebiteľ nemohli

tušiť, či k navýšeniu istiny úveru dôjde alebo nie a nemohli predpokladať, či dôjde k zmene pomeru medzi hodnotou zabezpečovanej pohľadávky a hodnotou zálohu.

2.2 Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam žalobcovia osobitne nezdôvodnili. Z odvolania žalobcov nie je zistiteľné, ktoré skutkové zistenia súdu prvej inštancie vo vzťahu k veci samej považujú za nesprávne. Nedostatočné posúdenie „skutkových skutočností“ vytýkajú len pri rozhodnutí o ich návrhu na prerušenie konania.

2.3 Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku sa vzťahuje k názoru súdu prvej inštancie o neexistencii naliehavého právneho záujmu na rozhodnutí o podanej žalobe, ktorý žalobcovia vyvracajú s odkazom na ustanovenie § 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) s tvrdením, že len rozhodnutím súdu, ktorým bude ich žalobe vyhovieť, dokážu dosiahnuť v katastri nehnuteľností výmaz záložného práva k nehnuteľnostiam v katastrálnom území Kremnica, evidovaným na LV č. Q.by žalobcovia neboli obmedzení v nakladaní s nehnuteľnosťami patričnej hodnoty, okrem iných určených aj na bývanie. Zdôrazňovali, že naliehavý právny záujem podľa § 137 písm. a) Civilného sporového poriadku (správne § 137 písm. c/ Civilného sporového poriadku - poznámka odvolacieho súdu) nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Podľa názoru žalobcov ich naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva z § 3 ods. 3 a ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve označujú žalobcovia článok V. úverovej zmluvy č. 198/09. Vzhľadom na to, že v prípade predmetnej záložnej zmluvy ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku (či už v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 písm. s/ alebo v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka) ako aj vzhľadom na to, že táto nebola medzi zmluvnými stranami individuálne dojednaná je potrebné dospieť k záveru, že predmetná záložná zmluva je ako neprijateľná zmluvná podmienka v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka ex lege neplatná, na základe čoho žalovaný nemôže mať právo na výkon záložného práva z tejto záložnej zmluvy.

2.4 Žalobcovia nepovažujú za správny názor súdu prvej inštancie, že konanie vedené na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 19C/131/2016, kde sa rozhoduje o pohľadávke z úverovej zmluvy zabezpečenej záložnou zmluvou nemá žiaden vplyv na toto konanie o určení neexistencie práva. Ak by súd v konaní sp. zn. 19C/131/2016 dospel k záveru, že hodnota záväzku žalobcov voči žalovanému dosahuje 0,- €, tak žalovaný nemôže mať právo na výkon záložného práva, keďže záložným právo je možné zabezpečiť iba dlh existujúci a nie neexistujúci dlh, resp. dlh, ktorý zanikol. Uvedené nesporne zakladá dôvod na prerušenie konania. Konajúci súd tak k záverom o potrebe zamietnuť návrh na prerušenie konania dospel na základe nesprávneho posúdenia skutkových i právnych skutočností.

2.5 Výrok o trovách konania je závislým výrokom od rozhodnutia vo veci samej. Súd prvej inštancie rozhodol vo veci samej nesprávne a nesprávny a nezákonný je potom aj výrok o trovách konania.

2.6 Žalobcovia navrhujú, aby odvolací súd prerušil konanie až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 19C/131/2016 a po právoplatnom skončení konania sp. zn. 19C/131/2016 i v prípade nevyhovenia návrhu na prerušenie konania zmenil tretí a štvrtý výrok rozsudku súdu prvej inštancie tak, že žalobe vo veci samej bude vyhovieť a žalovanému bude uložená povinnosť nahradiť trovy konania žalobcom 1/ a 2/.

3. Žalovaný napadol odvolaním len štvrtý výrok rozsudku okresného súdu o trovách konania s poukazom na rozpor výroku a odôvodnenia rozhodnutia. Kým vo výroku rozhodnutia je uvedené, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania, v odôvodnení prvoinštančný súd uviedol, že podľa § 255 ods. 1 C. s. p. je potrebné priznať náhradu trov konania podľa pomeru k úspechu strane sporu a že žalovanému, ktorý bol v konaní úspešný, priznal náhradu trov konania v pomere 100 %. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti je zmatečné a nepreskúmateľné, čím sú naplnené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) C. s. p.

4. Vzájomné vyjadrenia k odvolaniam podané neboli.

5. Podľa § 34 C. s. p. o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné (§ 386 písm. c/ Civilného sporového poriadku).

7. Prípustnosť odvolania proti uzneseniu súdu prvej inštancie upravuje Civilný sporový poriadok v § 357. Podľa § 357 písm. n) Civilného sporového poriadku je odvolanie prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164.

8. Súd prvej inštancie prvým výrokom rozsudku nerozhodol o prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) alebo § 164 C. s. p., ale návrh na prerušenie konania zamietol. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorým bol návrh na prerušenie konania zamietnutý, odvolanie prípustné nie je. Z tohto dôvodu odvolací súd odvolanie žalobcov proti prvému výroku rozsudku okresného súdu podľa § 386 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku odmietol.

9. Včas podaným odvolaním proti tretiemu výroku rozsudku okresného súdu vyvolali žalobcovia odvolacie konanie vo veci samej a v závislom výroku o trovách konania a odvolanie žalovaného proti štvrtému výroku o trovách konania umožnilo odvolaciemu súdu preklenúť zásadu zakotvenú v článku 16 ods. 3 C. s. p., podľa ktorého v konaní o opravnom prostriedku a ďalšom konaní nemôže byť rozhodnuté nepriaznivejšie pre stranu, ktorá opravný prostriedok uplatnila. Rešpektujúc viazanosť rozsahom odvolania podľa § 379 a viazanosť odvolacími dôvodmi podľa § 380 C. s. p. preskúmal odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie len v odvolaniach strán sporu napadnutých častiach (mimo prvého výroku, voči ktorému odvolanie prípustné nebolo a druhého výroku, ktorý odvolaním žiadnej zo strán napadnutý nebol), pretože vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré by musel prihliadnuť podľa § 380 ods. 2 C. s. p. aj keby neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené, sám nezistil a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania z dôvodu, že skutkový stav zistil súd prvej inštancie správne a nebolo potrebné doplniť ani zopakovať dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie dospel odvolací súd k názoru, že odvolanie žalobcov 1/ a 2/ vo veci samej dôvodné nie je, rozsudok prvoinštančného súdu v treťom výroku je vecne správny nielen vo výroku, ale aj dôvodoch a je potrebné ho podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdiť a vo výroku o trovách prvoinštančného konania podľa § 388 C. s. p. zmeniť, pretože v tejto časti nebolo možné rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ani zrušiť.

10. Predmet konania je stranám sporu dobre známy a súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia označil správne predmet konania a rozsiahlo popísal aj jeho priebeh. Nie je potrebné opätovne opakovať a popisovať priebeh konania, len pre zrozumiteľnosť argumentácie odvolacieho súdu k odvolacím dôvodom žalobcov je potrebné upozorniť na niektoré skutočnosti.

11. Žalobcovia za predmet konania heslovite v žalobe doručenej Okresnému súdu Žiar nad Hronom 28. januára 2015 označili, že podávajú návrh na určenie neexistencie práva na výkon záložného práva, ale v skutočnosti predmetom konania nebol len tento nárok, ale aj určenie, že úver poskytnutý zmluvou o úvere č. 198/09 zo 14. 09. 2009 uzavretou medzi žalobcami a poskytovateľom úveru S.O.S. financ, spol. s r. o., so sídlom v Piešťanoch je bezúročný a bez poplatkov (žaloba formulovaná ako úverová zmluva je bezúročná a bezpoplatková). Druhým výrokom sa žalobcovia domáhali určenia, že žalovaný Tatra credit, a. s. so sídlom v Piešťanoch, na ktorého boli práva a povinnosti zo zmluvy o úvere č. 198/09 a záložnej zmluvy č. 198/09 zo dňa 14. 09. 2009 postúpené, nemá právo na výkon záložného práva vyplývajúceho z tejto zmluvy, ale len vo vzťahu k nehnuteľnostiam vedeným v katastrálnom území T. na LV č. XXXX, i keď predmetom záložného práva boli aj nehnuteľnosti v katastrálnom území T. na LV č. XXXX a žalovaný začal s výkonom záložného práva nielen vo vzťahu k nehnuteľnostiam na LV č. XXXX kat. úz. T., ale aj na LV č. XXXX kat. úz. T., čo vyplýva z týchto listov vlastníctva obstaraných odvolacím súdom v zmysle § 185 ods. 2 C. s. p. z verejných registrov katastra nehnuteľnosti. Dôvod, pre ktorý nemá mať žalovaný právo realizovať výkon záložného práva odôvodňujú žalobcovia v priebehu konania rôzne. V žalobe označili záložnú zmluvu č. 198/09 zo dňa 14. 09. 2009 za neplatnú z dôvodu neprimeranej hodnoty záväzku z úverovej zmluvy zo dňa 14. 09. 2009 bez dodatkov vo výške 3 800,- € a hodnoty nehnuteľností zabezpečujúcich záväzok žalobcov vyjadrenej v záložnej zmluve sumou 30 000,- €. Takéto dojednanie malo byť podľa názoru žalobcov neplatné s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 4 písm. s) Občianskeho zákonníka, ktoré nebolo súčasťou právneho poriadku v čase uzavretia úverovej a záložnej zmluvy. S touto argumentáciou žalobcov sa vyporiadal odvolací súd už v uznesení sp. zn. 17Co/285/2016 zo dňa 28. júna 2017, kde s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo/1425/2008 zo 16. apríla 2009 vyslovil právny názor, že len nepomer hodnoty zabezpečovanej pohľadávky a zábezpeky nemá za následok neplatnosť záložnej zmluvy a že ustanovenie § 53 ods. 4 písm. s) Občianskeho zákonníka bolo do Občianskeho zákonníka zavedené až s účinnosťou od 13. júna 2014, preto toto ustanovenie nemohlo brániť účastníkom zmluvy o záložnom práve uzavrieť záložnú zmluvu, v ktorej sa požadovalo zabezpečenie pohľadávky v nižšej hodnote zábezpekou s

vyššou hodnotou. Ak odvolací súd k otázke nepomeru medzi výškou záväzku žalobcov a hodnotou zábezpeky zaujal pre súd prvej inštancie podľa § 391 ods. 2 C. s. p. záväzný právny názor, nebolo potrebné, aby sa súd prvej inštancie s touto otázkou už v odôvodnení svojho rozhodnutia opäť zaoberal a preto neobstojí odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku. Odvolací súd zdôrazňuje, že predmetom konania nebolo určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky zakotvanej v článku V. úverovej zmluvy č. 198/09 zo 14. 09. 2009, ako to podsúvajú žalobcovia vo svojich vyjadreniach po rozhodnutí odvolacieho súdu zrušujúcim uznesením aj v odvolaní proti druhému rozsudku súdu prvej inštancie. V článku V. zmluvy o úvere je uvedené iba to, že sa dlžníci zaväzujú v deň podpisu úverovej zmluvy uzavrieť zmluvu o záložnom práve podľa § 151a a nasledujúce Občianskeho zákonníka k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území S. zapísaných na LV č. XXXX a XXXX. I keď by súd na základe návrhu žalobcov (ktorý podaný nebol) posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku zmluvnú podmienku pod článkom V. zmluvy o úvere, nemalo by to žiadny vplyv na existenciu a platnosť zmluvy o zriadení záložného práva, samostatnej zmluvy uzavretej medzi veriteľom z úveru a dlžníkmi z úveru podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o záložnom práve. Argumentácia žalobcov je plná protirečení aj v tom, že kým v jednom podaní tvrdia, že záložná zmluva je neplatná pre rozpor s dobrými mravmi a pre rozpor s § 53 ods. 4 písm. s) Občianskeho zákonníka, v inom podaní na č. l. 210 spisu zo dňa 21. 09. 2017 po rozhodnutí odvolacieho súdu výslovne zdôrazňovali, že predmetom tohto sporu nie je určenie neplatnosti záložnej zmluvy, ale určenie neexistencie záložného práva v čase podania žaloby a v prejednávacom prípade tak nie je rozhodujúce, či v čase uzavretia záložnej zmluvy existoval nepomer medzi hodnotou zabezpečovanej pohľadávky a hodnotou zálohu (čo v predchádzajúcom konaní tomuto podaniu naopak zdôrazňovali) rozhodujúce je, či v čase podania žaloby žalovaný má právo na výkon záložného práva. Tu rozvinuli svoju argumentáciu tak, že si požičali od právneho predchodcu žalovaného len 3 800,- € a v čase podania žaloby bolo zo strany žalobcov na účet žalovaného zaplatené už 4 814,40 €, teda ich záväzok z úveru poskytnutého zmluvou zo 14. 09. 2009 zanikol a zánikom hlavného záväzku vyplývajúceho z úverovej zmluvy zanikol aj vedľajší akcesorický záväzok zo záložnej zmluvy.

12. Z podaní žalobcov nie je pochopiteľné, či zavádzajú súd alebo nechápu, aké práva a povinnosti vyplývajú účastníkom zmlúv o úvere a záložnej zmluvy z týchto zmlúv. Už v uznesení sp. zn. 17Co/285/2016 odvolací súd poukázal na to, že úverová zmluva č. 198/09 zo 14. 09. 2009 rozhodnutím Okresného súdu Žiar nad Hronom rozsudkom č. k. 5C/28/2015-184 zo dňa 13. apríla 2016 nezanikla ani nebola vyhlásená za neplatnú, len úver na základe nej poskytnutý bol posúdený ako bezúročný a bezpoplatkový a že k tejto zmluve boli uzavreté ďalšie dodatky v počte päť, ktorými sa navýšil úver a odložila splatnosť úveru. Záložná zmluva podľa jej obsahu mala zabezpečovať nielen pohľadávku z pôvodnej úverovej zmluvy zo dňa 14. 09. 2009 vo výške 3 800,- €, ale aj pohľadávku, o ktorú by sa pôvodná istina navýšila a jej príslušenstvo. Odvolací súd súhlasí so žalovaným, že argumentácia žalobcov v ich vyjadrení z 21. 09. 2017 ohľadne údajného nepomeru medzi výškou zabezpečenej pohľadávky a hodnotou zálohu neobstojí z dôvodu, že hodnota zálohu ku dňu uzavretia záložnej zmluvy zisťovaná nebola a suma 30 000,- € uvedená v záložnej zmluve nie je hodnotou zálohu, ale vyjadruje iba najvyššiu hodnotu istiny, do ktorej sa zabezpečovala pohľadávka založenými nehnuteľnosťami. Znaleckým posudkom doloženým do súdneho spisu vyhotoveným pre účely stanovenia všeobecnej hodnoty záhradnej chatky súpisného čísla XX na parcele č. XXXX s príslušenstvom a pozemkov parcelného čísla XXXX a XXX,- nachádzajúcich sa v katastrálnom území T. vedených na LV č. XXXX zo dňa 31. 10. 2014 je preukázané, že tieto nehnuteľnosti mali v čase ohodnotenia všeobecnú hodnotu len 12 000,- € a tento posudok nič nehovorí o cene nehnuteľností ku dňu uzavretia záložnej zmluvy v roku 2009. Naproti tomu pohľadávka žalovaného voči žalobcom bola ustálená v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 19C/131/2016 na celkom 8 800,- € istiny spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 4 522,- € od 15. júla 2014 do zaplatenia, kde súd prvej inštancie považoval za preukázané, že si žalobcovia požičali od žalovaného a jeho právneho predchodcu celkom 8 800,- € na základe pôvodnej úverovej zmluvy a jej dodatkov, z ktorých do rozhodnutia súdu vo veci sp. zn. 19C/131/2016 bolo zaplatených iba 4 278,- €. Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 19C/131/2016-83 zo 4. apríla 2017 bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/321/2017-130 z 24. mája 2018. Právoplatným rozhodnutím vo veci sp. zn. 19C/131/2016 Okresného súdu Žiar nad Hronom je preukázaný dlh žalobcov voči žalovanému, o ktorom v odvolaní ani do rozhodnutia odvolacieho súdu žalobcovia netvrdia, že ho uhradili, teda pohľadávka žalovaného zabezpečená záložným právom podľa údajov vyplývajúcich zo spisu nezanikla. Keďže je vec sp. zn. 19C/131/2016 právoplatne skončená, preto neexistuje už ani dôvod na prerušenie konania podľa § 164 C. s. p.

13. Žalobcovia netvrdili, že zmluva o záložnom práve je neurčitá v podstatných podmienkach realizácie záložného práva, že by obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky alebo že by bola uzavretá v rozpore s ustanoveniami § 151a a nasledujúce Občianskeho zákonníka. Podstatou ich argumentácie bolo tvrdenie, že dlh zabezpečený záložnou zmluvou zanikol splnením, čo bolo vyvrátené rozhodnutím Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 19C/131/2016 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/321/2017.

14. Podľa § 151a Občianskeho zákonníka záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len „záloh“), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

15. Žalobcovia nepreukázali, že pohľadávka žalovaného bola riadne a včas splnená. Existencia pohľadávky žalovaného je verifikovaná súdnym rozhodnutím. Záložné právo k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcov vzniklo v súlade s § 151e ods. 2 Občianskeho zákonníka zápisom v katastri nehnuteľností, čo je preukázané výpisom z listu vlastníctva č. 2560 kat. úz. Kremnica, kde v časti „C“: farchy je zapísané záložné právo v prospech Tatra credit, a. s. so sídlom v Piešťanoch na základe V 1881/09 zo zmluvy č. 198/09 uzatvorenej dňa 14. 09. 2009. Zmena záložného veriteľa nastala v dôsledku zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 01. 12. 2009. Podľa § 151j Občianskeho zákonníka, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona (zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách) alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov [zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak].

16. Žalovaný postupuje pri výkone záložného práva v súlade s ustanovením § 151a OZ a nasledujúce. Žalobcovia svoje práva voči žalovanému realizujúcej výkon záložného práva formou dobrovoľnej dražby podľa zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách (tento spôsob realizácie výkonu záložného práva vyplýva z oznámenia o začatí realizácie dobrovoľnej dražby zo dňa 24. 09. 2014 na č. I. 18 spisu) môžu ochrániť žalobou o neplatnosť dražby v zmysle § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, v rámci ktorého konania sa môže ako predbežná otázka skúmať aj platnosť záložnej zmluvy a podrobiť kontrole aj výška vymáhanej pohľadávky. Možnosť súdneho preskúmania výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby v podmienkach slovenského právneho poriadku žalobou o neplatnosť dražby vyplýva aj z rozhodnutia Súdného dvora EÚ v rozsudku C 34/13 vo veci C. T. proti SMART Capital, a. s., kde sa v bode 61 rozsudku konštatuje, že ustanovenie § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách v platnom znení umožňuje súdu, aby v prípade spochybnenia platnosti podmienky záložnej zmluvy určil neplatnosť dražby, pričom toto rozhodnutie so spätnou účinnosťou stavia spotrebiteľa takmer do rovnakého postavenia v porovnaní s tým, ktoré mal pôvodne a teda v prípade protiprávnosti dražby neobmedzuje náhradu jeho škody iba na finančnú kompenzáciu.

17. Predmetom konania, ako už uviedol odvolací súd v bode 11, nie je určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve o úvere, žalobcovia sa v tomto konaní domáhajú ochrany proti výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Nejde teda o konanie, na ktoré by sa vzťahovalo ustanovenie § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z., v dôsledku čoho by súd podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku nebol povinný skúmať existenciu naliehavého právneho záujmu na určení, či tu právo je alebo nie je (či má žalovaný právo realizovať výkon záložného práva), preto bolo povinnosťou súdu prvej inštancie skúmať existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Súd prvej inštancie, i keď celkom do detailov nerozvedol svoje úvahy, dospel podľa názoru odvolacieho súdu k správnej závere, že žalobcovia nemajú naliehavý právny záujem na určení, či má žalovaný právo vykonávať záložné právo na vymoženie pohľadávky z pôvodnej úverovej zmluvy zo 14. 09. 2009, keď sa pohľadávka žalovaného navýšila v dôsledku dodatkov k úverovej zmluve a je už priznaná právoplatným súdnym rozhodnutím. Rozhodnutie v znení žiadanom žalobcami nevyrieši úplne spor medzi žalobcami a žalovaným ohľadne jeho práva na uspokojenie svojej pohľadávky zo založených nehnuteľností, z tohto dôvodu na požadovanom určení nie je naliehavý právny záujem. Nedostatok naliehavého právneho záujmu vedie k zamietnutiu žaloby. Bez existencie naliehavého právneho záujmu žaloba o určenie, či tu právo je alebo nie, procesne prípustná nie je.

18. Rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej z dôvodov uvedených v rozhodnutí okresného súdu aj v rozhodnutí odvolacieho súdu je potrebné považovať za vecne správny, ktorý bolo potrebné podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdiť.

19. Dôvodné bolo odvolanie žalovaného voči výroku o trovách konania. Podľa § 255 ods. 1 C. s. p. vznikol žalovanému úspešnému v spore v plnom rozsahu nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v rozsahu 100 %. Odvolací súd podľa § 388 C. s. p. zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania tak, že podľa § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p. uložil žalobcom povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania bude rozhodovať súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v súlade s § 262 ods. 2 C. s. p., z tohto dôvodu lehotu na plnenie určil súd na tri dni od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

20. V odvolacom konaní uspel žalovaný v celom rozsahu. Na základe výsledku odvolacieho konania vznikol žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 255 ods. 1 C. s. p. Rovnako podľa § 262 ods. 1 C. s. p. rozhodol odvolací súd iba o nároku žalovaného voči žalobcom na náhradu trov konania. O výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 C. s. p. a povinnosť žalobcov plniť žalovanému vznikne tiež len v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).